

Les revistes literàries a la Catalunya d'entreguerres
Crítica, recepció, traducció

A cura de Jordi Malé i Joan R. Veny-Mesquida

AULA MÀGICA TORRES

Pagès editors

Taula

Justificació	7
IMMA FARRÉ	11
<i>Notes sobre la pervivència d'escriptors modernistes a les revistes literàries d'entreguerres</i>	
HELENA ALONSO	39
<i>La recepció de Joan Salvat-Papasseit a les revistes literàries dels anys vint i trenta</i>	
JOAN R. VENY-MESQUIDA	61
<i>J. V. Foix, u o divers? Sobre l'evolució (o no) de la poètica foixiana</i>	
ENRIC FALGUERA I XAVIER MACIÀ	89
<i>Presència de Jaume Agelet i Garriga a les revistes literàries del període d'entreguerres</i>	
JORDI MALÉ	113
<i>Les ressenyes crítiques de poesia catalana a les revistes dels anys vint i trenta</i>	
MONTSERRAT ROSER	145
<i>Ressons anglesos a la Revista de Poesia (1925-1927) i els Quaderns de Poesia (1935-1936)</i>	
GEMMA MARTÍNEZ GARRIDO	161
<i>Anàlisi descriptiva de les traduccions de poemes de W. B. Yeats i Stephen Spender a la Revista de Poesia i els Quaderns de Poesia</i>	
Abstracts	183
Sobre els autors	187

Justificació

Si ja en l'Europa del segle XVIII les revistes van tenir una gran importància, com a plataformes de l'emergent esfera pública burgesa, a partir del segle XIX el seu camp d'acció es va desplaçar cap a l'esfera de la vida social i, sobretot, cultural. I a principis del segle XX van testimoniar la irrupció de les més modernes innovacions, especialment en els camps de la literatura i l'art. Però potser en cap altre període com en els convulsos anys que separen les dues guerres mundials les revistes van adquirir un paper no ja de testimonis, sinó d'actors en els canvis culturals viscuts per les societats europees. Destacadament en l'àmbit de la literatura, en uns anys en què les tradicions heretades del Romanticisme i el Simbolisme van conuiu, o es van enfrontar, amb els experiments extrems de l'Avantguarda.

Les revistes catalanes, tant les creades a Barcelona com les que sorgiren a d'altres ciutats del territori català, il·lustren perfectament aquesta complexa i rica vida cultural del primer terç del segle xx, i de manera destacada en els anys vint i trenta. Tant en el camp artístic com, principalment, en el camp literari, ja que la majoria d'elles foren creades per iniciativa d'escriptors.

Gran part de la vida literària en el període d'entreguerres es va desenvolupar dins aquestes revistes. Però la dificultat per accedir-hi ha provocat que només unes quantes d'elles siguin prou conegudes i fins comptin amb alguna monografia o edició facsimil. Una manca d'estudis paral·lela a la que pateix la literatura del període comunament denominat dels anys vint i trenta (o d'entreguerres), a diferència, dins la historiografia literària catalana contemporània, del Modernisme i el Noucentisme, que ja compten amb una abundant bibliografia. Només els moviments d'avantguarda sorgits aleshores se'n salven, en disposar, avui dia, de força estudis i edicions. Cal tenir present, això no obstant, que constitueixen només una part de la rica diversitat cultural dels anys vint i trenta, dues dècades literàriament de gran ebullició, en què hi conuiu les últimes manifestacions del Noucentisme amb les temptatives avantguardistes, les més complexes formes de la poesia postsimbolista amb les de l'anomenat neopopularisme poètic, la narrativa heretada del Modernisme amb les noves propostes

de la novel·la psicològica i el teatre encara d'influència dannunziana amb la creació d'una nova comèdia burgesa, entre d'altres modalitats literàries.

Els estudis aplegats en aquest volum volen ser una petita aportació al coneixement d'aquest període a partir de l'estudi d'aspectes diversos d'algunes de les revistes esmentades. Un estudi realitzat no des d'una indefinida perspectiva general, sinó partint del que, des d'un punt de vista filològic, constitueix la substantivitat d'aquest tipus de publicacions, és a dir, les seves dues funcions principals: en primer lloc, la d'*editar* i donar a conèixer els textos de determinats escriptors, tant del país com estrangers (en aquest darrer cas, sobretot mitjançant traduccions); i en segon lloc, la de dur a terme una tasca *crítica*, per mitjà d'articles i ressenyes, respecte a la literatura coetània i l'anterior, nacional i estrangera.

Quant a la funció de les revistes en tant que plataformes d'edició de textos literaris, cal no oblidar que la publicació en la premsa periòdica imposa diversos condicionants als autors. No pot passar-se per alt que les revistes van ser, moltes vegades, les primeres plataformes que els escriptors van triar per donar a conèixer, esporàdicament o sistemàticament, les seves composicions literàries o per publicar noves versions de textos ja coneguts. Les actuals dificultats per accedir a moltes de tals publicacions són la causa que, respecte a molts autors, no s'hagi pogut reconstruir el procés de gestació i evolució d'algunes de les seves obres. Aquest propòsit de reconstrucció del procés evolutiu és l'objecte dels estudis de Joan R. Veny-Mesquida i d'Enric Falguera i Xavier Macià inclosos al volum: Veny analitza l'evolució de la poètica de J. V. Foix a partir d'uns articles que el poeta reutilitza com a pròlegs d'algunes de les seves obres, mentre que Falguera i Macià estableixen les línies evolutives de la poesia de Jaume Agelet a partir de l'estudi de les variants entre les versions de poemes publicades en revistes i les publicades en volum.

Quant a la funció crítica de les revistes, sols cal recordar com ja al llarg dels segles XIX i XX, però d'una manera destacada al primer terç del segle XX, els escriptors, en solitari o en grup, es van servir de les seves pàgines (paral·lelament als manifestos) per formular i reivindicar la seva concepció de la literatura (i també de l'art) mitjançant textos programàtics (i els esmentats textos de Foix en són una bona

mostra). Al costat d'aquests textos, les seccions d'articles i de ressenyes (i en part les de cròniques), característiques d'aquestes publicacions periòdiques, els van proporcionar un mitjà per construir i expressar, a través de la pràctica de la crítica literària, el seu propi ideari sobre la literatura (i l'art).

La resta de les col·laboracions que integren el present volum aborden l'estudi de la *funció crítica* d'uns quants textos continguts en una selecció de les principals revistes literàries d'entreguerres. I ho fan des de quatre enfocaments. Per una banda, Jordi Malé analitza la praxi crítica aplicada pels escriptors en els articles i ressenyes d'obres de poesia. Per una altra, l'estudi d'Helena Alonso i, parcialment, el d'Enric Falguera i Xavier Macià afronten la recepció en les revistes de dos autors com Joan Salvat-Papasseit i Jaume Agelet, respectivament. En tercer lloc, i en estreta relació amb els processos de recepció crítica, Imma Farré analitza la gestió del passat literari autòcton, més concretament del Modernisme, en les publicacions periòdiques dels anys vint i trenta, en un període en què, en funció de les poètiques dominants, van produir-se dràstiques operacions d'avaluació de la història literària pròpia. Finalment, Montserrat Roser ressegueix les relacions que es van establir dins dues revistes entre la literatura catalana i la literatura en llengua anglesa, i Gemma Martínez Garrido es detura a analitzar algunes de les traduccions de poemes anglesos que hi van aparèixer.

* * *

El present volum, que es proposa de tenir continuïtat, neix de la conjunció de dues iniciatives. Per una banda, la d'un grup de recerca format per investigadors i investigadores del Departament de Filologia Catalana i Comunicació de la Universitat de Lleida, i de la *School of European Culture and Languages* de la University of Kent, aplegats sota dos projectes: *Les revistes literàries d'entreguerres. Digitalització i estudi* (2006 PBR 10008), finançat pel Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya (AGAUR), i *Les revistes literàries del Noucentisme a les Avantguardes* (HUM2007-64739), finançat pel Ministerio de Educación y Ciencia. Per una altra banda, sorgeix de l'activitat duta a terme per l'Aula Màrius Torres (www.aulamariustorres.org), associació dedicada a la preservació, difusió i estudi

del patrimoni literari i cultural. L'AMT ha tingut cura de la digitalització de part de les revistes utilitzades, i anteriorment havia col·laborat en la publicació del número 20 de la revista *Urc*, monogràfic sobre «Les revistes literàries a la Lleida d'entreguerres». En l'actualitat, duu a terme diverses iniciatives de digitalització tant de documents gràfics com sons vinculats amb la literatura catalana contemporània.

JORDI MALÉ

Notes sobre la pervivència d'escriptors modernistes a les revistes literàries d'entreguerres

IMMA FARRÉ I VILALTA
Universitat Oberta de Catalunya

La lectura de les principals revistes literàries d'entreguerres, però sobretot les dels anys vint, ens permet no solament de copsar quins d'aquells autors que van sortir a la palestra en ple Modernisme i en van ser els seus principals representants hi publiquen textos de creació o bé articles i ressenyes sobre l'actualitat literària del moment, sinó també adonar-nos de quins autors són recuperats per la generació postnoucentista i deixar constància del perquè.

És evident que tota història de la literatura està sotmesa a la subjectivitat amb què les generacions posteriors analitzen el patrimoni dels escriptors que els han precedit. Per comprovar la lectura tendenciosa que hom fa del Modernisme només ens cal llegir la definició que Pompeu Fabra feia d'aquest terme l'any 1932, en el *Diccionari general de la llengua catalana*: 'Afecció excessiva a les tendències, gusts, etc. moderns, esp. en art i literatura.'

Si, certament, aquest judici de valor que ens ve de la mà de l'adjectiu «excessiva» és ben curiós, no és menys significatiu que el terme *Modernisme* hagi hagut d'esperar a la segona edició del *Diccionari* de l'Institut d'Estudis Catalans (2007) per a sostreure's d'aquest matis pejoratiu.

En definitiva, si recordem aquest fet és perquè amb l'itinerari que tot seguit emprendrem esperem revisar en què consisteix l'«excés», o, dit d'una altra manera, quin valor reconeixen els escriptors i crítics d'entreguerres a les obres que van ser escrites en ple període modernista, o que publiquen els seus supervivents després del silenci o de l'arraconament sofert a mans dels noucentistes més conspicus.

Ara bé, també volem subratllar que, com assenyala el títol, aquest treball no vol ser altra cosa que unes notes que hem anat prenent sobre alguns d'aquests poetes i narradors, a partir, en bona part, de l'anàlisi de la *Revista de Poesia* (1925-1927) i *La Nova Revista* (1927-1929).

La recepció de Joan Salvat-Papasseit a les revistes literàries dels anys vint i trenta

HELENA ALONSO CAPDEVILA
Universitat de Lleida

Joan Salvat-Papasseit (1894-1924) va publicar el seu primer poemari, *Poemes en ondes hertzianes*, l'any 1919, i el darrer, *Óssa menor*, va aparèixer pòstumament l'any 1925.¹ Així doncs, la primera recepció de l'obra poètica de Joan Salvat-Papasseit la trobem, justament, en les revistes literàries dels anys vint, tot i que també podrem trobar algunes ressenyes en les seccions de cultura de la premsa generalista de l'època. No oblidem, d'altra banda, que en aquesta primera recepció també s'hi pot incloure la publicació d'una antologia de poesia, com la de Tomàs Garcés, a la col·lecció «Els poetes d'Ara», el 1923, o la presència de textos salvatians a l'*Anthologie des poètes catalans contemporains depuis 1854* (1922), del francès Albert Schneeberger.²

Aquesta primera recepció de Salvat guanya interès pel fet que existeix tota una recepció posterior, molt productiva, que amb algunes oscil·lacions perfectament comprensibles s'ha mantingut ininterrompuda fins a l'actualitat. L'existència d'aquesta recepció posterior, sobretot la que es produeix a partir dels anys seixanta, i les dificultats d'accedir als primers textos crítics, fan que aquesta etapa de la recepció sigui molt poc coneguda. No obstant això, caldria que ens plantegéssim quin paper té la primera recepció en la fixació d'una recepció posterior, que és la que ens ha arribat en general. És a dir, caldria veure si els grans temes de la recepció salvatiana ja es plategen en aquesta primera etapa receptiva o, per contra, es tracta d'una recepció crítica absolutament diferent, condicionada per la immediatesa, sobretot en

1 Abans havia publicat dos volums en prosa, *Glosas de un socialista* (1916) i *Humo de fábrica* (1918), i textos, també en prosa, en diverses publicacions, com ara *Un enemigo del poble i Arc-Voltaic*.

2 Podem diferenciar, en aquest sentit, entre el que és la recepció divulgativa i la recepció crítica, que és pròpiament la que ens ocupa, i la que s'entén més comunament. Sense perdre de vista, però, que la recepció divulgativa porta implícita una valoració crítica positiva.

J. V. Foix, u o divers? Sobre l'evolució (o no) de la poètica foixiana

JOAN R. VENY-MESQUIDA
Universitat de Lleida

Potser més que en cap altre autor de la seva època, en Foix la importància de l'inventari dels textos escrits per a les revistes d'abans de la guerra és cabdal per estudiar la seva obra. D'una banda, per al coneixement de la seva poètica a través dels escrits teòrics que hi publica, essent com és un escriptor poc donat als esbravaments teoritzadors (que el temps, a més, anirà diluint: diria que es va estimar més de teoritzar a través dels seus escrits de creació, algunes vegades en forma epistolar, com la famosa *Lletra a Clara Sobirós*, d'altres en forma de paràbola). D'altra banda, per a la fixació de la seva evolució literària, perquè aquesta es dona en el període d'abans de la guerra, quan publica molts textos en revistes però només dos llibres.

I és que la història de la gestació de la pròpia veu i de la seva evolució és de fet la història de tres silencis, no pas de creació però sí de publicació, que són els que separen, *grosso modo*, els quatre moments en què Foix fa públics els seus escrits literaris, a saber: 1905-1910 (textos a *En Patufet*),¹ 1917-1920 (col·laboracions a *La Revista* i *La Cònsola*), 1926-1928 (*L'Amic de les Arts*) i 1935-1936 (*Quaderns de Poesia* i *Antologia general de la poesia catalana* de Riquer, Vergés i Teixidor, Barcelona, Janés, 1936).

Per entendre l'evolució de la poètica foixiana d'aquest període és imprescindible justificar aquests silencis, amb el recurs als textos teòrics i a un tret de la personalitat del poeta potser poc remarcat per la crítica: la necessitat de tenir el suport d'algú per publicar, convençut com estava del problemàtic encaix de la seva proposta dins el moment cultural català del moment. Quan publica a *La Revista* ho fa esperonat pel seu amic Joaquim Folguera, a *L'Amic de les Arts* troba el suport en Josep Carbonell i als *Quaderns*, en els companys de redacció. L'estudi

1 Vegeu Joan R. Veny-Mesquida, «J. V. Foix: textos d'infantesa», *Llengua & Literatura* 13, 2001, p. 274-325.

Presència de Jaume Agelet i Garriga en les revistes literàries del període d'entreguerres

ENRIC FALGUERA I XAVIER MACIÀ
Universitat de Lleida

Jaume Agelet i Garriga és, encara avui, un gran desconegut per a molts. Tot i tenir una copiosa producció, que consta de dotze poemaris escrits entre el 1924 i el 1970 i una no gens menyspreable recepció, com veurem, en els anys d'entreguerres i posteriorment, la seva obra i la seva figura han quedat dissipades sota una lleu capa de pols.

El poeta neix a Lleida el 25 de juliol de 1888, any de l'Exposició Universal, a la plaça de la Constitució, avui plaça de Sant Joan. És el segon fill d'una família benestant de la Lleida de tombant de segle: el pare, Miquel Agelet i Besa, fou comte de Vinatesa i diputat a Corts per Lleida i Solsona entre 1886 i 1901. La seva mare, Ramona Garriga i Serra, segona esposa de Miquel Agelet, mor vint dies després del naixement del poeta. L'absència de la figura materna serà cantada en molts dels seus poemes. Agelet fa els primers estudis a l'escola de Sant Ignasi de Sarrià, a Barcelona, i, posteriorment, a l'Institut de Lleida. Inicia la carrera de dret a Deusto i es llicencia a Madrid. És durant aquests anys que escriu els seus primers versos.

El febrer de 1920, Agelet comença la seva carrera diplomàtica a Viena. Després, seguiran altres destins: Ciutat de Mèxic (1921), Washington (1922) i La Haia (1928), on es casa amb Margaret Mary Royards, filla d'un aristòcrata holandès. El 1935, el matrimoni es trasllada a París, d'on el poeta no es mourà fins als darrers anys de la seva vida. Des de París, Agelet visita periòdicament Catalunya, sobretot als estius, per recordar la família i els amics, i aprofita també les estades per inspirar-se poèticament i per enllestir assumptes editorials.¹ Amb la

1 En la correspondència inèdita que es conserva en arxius particulars podem resseguir les seves estades: «Molt em plaurà fer la vostra coneixença quan vagi a Barcelona i dedicar-vos l'exemplar del meu "Hort vell"», escriu el 15 de març de 1969 a Antoni Comas, a qui s'adreça també el 9 de juliol del mateix any en aquests termes: «Me'n vaig uns dies al Santuari de Queralt, no gaire allunyat de Vilagrassa, on faig obres». I, a Josep Romeu, l'1 de setembre de 1951: «Vaig ésser a Lleida l'any passat.

Les ressenyes crítiques de poesia catalana a les revistes literàries d'entreguerres

JORDI MALÉ
Universitat de Lleida

Una característica de les revistes de caràcter literari de totes les èpoques és la pràctica de dedicar part del seu espai a ressenyar les novetats literàries. S'acostumen a crear seccions concretes amb aquest objectiu o, en uns pocs casos, simplement s'insereixen un seguit de notes crítiques dins cada número, al més sovint a les planes finals. Les revistes dels anys vint i trenta ofereixen mostres il·lustratives d'ambdues possibilitats. Per exemple, en dues de no exclusivament literàries: per una banda, *La Mà Trencada* (1924), subtitulada *Revista quinzenal de totes les arts*, que publicava les particulars ressenyes d'Agustí Esclasans cap a les darreres pàgines de cadascun dels números (abans dels textos de creació en prosa que els tancaven); i, per una altra banda, *La Nova Revista* (1927-1929), subtitulada *Publicació mensual de literatura i art* i dirigida per Josep M. Junoy, que a partir del seu tercer número inaugura una variada secció de «Notes i comentaris» on ressenyaven sobretot obres literàries i exposicions artístiques.

Tres altres revistes d'entreguerres, aquestes sí estrictament literàries, disposaven d'una secció pròpia per a les ressenyes: la de la *Revista de Poesia* (1925-1927), dirigida per Marià Manent, s'anomenava «Els llibres»; la dels *Quaderns de Poesia* (1935-1936), publicada sota la cura de Foix, Garcés, Manent, Riba i Teixidor, «Notes sobre llibres»; i la de l'efimera *Rosa dels Vents. Revista mensual de literatura, assaigs i crítica* (1936), editada per Josep Janés, «Crítica. Llibres».

En totes aquestes publicacions periòdiques —en dues per raons evidents—, la poesia hi té un paper destacat i, consegüentment, les ressenyes d'obres poètiques hi sovintegen.¹

1 El present estudi es basa en aquestes cinc revistes, diverses i representatives de la vida literària dels anys vint i trenta, perquè són les que es van digitalitzar dins el marc d'un projecte Batista i Roca (2006 PBR 10008) concedit per l'AGAUR de la Generalitat de Catalunya, gràcies a un acord de col·laboració amb l'Ateneu Barcelonès; es poden consultar en xarxa al web de l'Aula Màrius Torres (www.aulamariustorres.org). El que es pretén aquí, doncs, és sols oferir una visió parcial de la pràctica de les

Ressons anglesos a la Revista de Poesia (1925-1927) i els Quaderns de Poesia (1935-1936)

MONTSERRAT ROSER I PUIG
University Of Kent

Com ja vaig dir anys enrere tot parlant de la literatura catalana a Anglaterra, la crisi política provocada per la primera guerra mundial s'havia vist traduïda en un interès internacional i majoritàriament britànic a *La Revista*, de Josep Maria López-Picó, que es començà a publicar el maig de 1915 i que ja des del primer número establia la necessitat de documentar i discutir l'impacte de la guerra en la consciència catalana (Roser 1997: 37). Gràcies a un exercici de transposició, els intel·lectuals de *La Revista* buscaren models equiparables en certs sentits al que percebien com el cas català. Així, a *La Revista* els models anglesos eren utilitzats tant des d'un punt de vista informatiu-admiratiu com des d'un de contrastant. Per exemple, per una banda s'hi exaltava la manera en què la societat anglesa reconeixia el valor dels escriptors ja des de l'època victoriana i per l'altra s'hi recomanava que els professors de literatura espanyola aprenguessin de les àmplies mires dels seus coetanis britànics a l'hora de incloure les literatures d'altres territoris de parla anglesa a la seva història de la literatura. Les iniciatives del grup de *La Revista* dugueren la campanya de promoció de la literatura catalana a la premsa anglesa, especialment al *Times Literary Supplement*, a partir del 1917, i a *The Athenaeum*, a partir del 1919, de la part d'Aubrey Bell i J. B. Trend, respectivament (Roser 1997: 40-47).¹

Un exemple de l'èxit d'aquesta iniciativa el trobem també al número 7 de la *Revista de Poesia*, en la ressenya «En Costa i Llobera i l'Alcover vistos per un crític anglès» (*RdP* 7, 35-37, sense signar) on, tot i que no es diu el nom del crític, es fa ressaltar la importància de l'aparició d'un comentari «molt ben informat» (35) al *Times*, del

1 Bell era un hispanista britànic que vivia a Portugal al qual Marià Manent enviava notes sobre llibres i comentaris sobre escriptors catalans, notes que feia servir per escriure els seus articles al *TLS* (Roser 1996a: 91).

Anàlisi descriptiva de les traduccions de poemes de W. B. Yeats i Stephen Spender a la Revista de Poesia i els Quaderns de Poesia

GEMMA MARTÍNEZ GARRIDO

University Of Kent

Aquest treball constitueix una breu exposició d'alguns dels elements que trobem en las traduccions poètiques incloses en dues publicacions: *Revista de Poesia* (1925-1927) i *Quaderns de Poesia* (1935-1936). Concretament, aquest estudi se centrarà en les traduccions que Marià Manent i un segon traductor van fer dels poemes de W. B. Yeats i de Stephen Spender, respectivament.¹ Abans de presentar el contingut d'aquest treball cal remarcar que la mera anàlisi d'unes quantes traduccions no representa, de cap manera, una base suficient per generalitzar sobre les característiques d'una determinada manera de traduir o per fer un estudi rigorós sobre les tècniques de traducció que observem en aquestes revistes. Per tant, el nostre treball es limitarà a presentar una anàlisi, de caràcter eminentment descriptiu, de les variacions que els poemes originals han experimentat després del procés de traducció.

W. B. Yeats

Els poemes de W. B. Yeats (1865-1931) dels quals Marià Manent fa la traducció a la *Revista de Poesia* (*RdP*) pertanyen a diverses obres de la producció poètica de Yeats. «Down by the Salley Gardens» («Camí dels salzes baixava...») es publicà dins el llibre *Crossways* el 1889. «A Dream of Death» («Un somni de la mort») pertany al llibre *The Rose* publicat el 1893. Per últim, «The Heart of the Woman» («El cor de la dona»), «The Lake Isle of Innisfree» («La illa al llac d'Innisfree» [sic]) i «He Thinks of his Past Greatness when a Part of the Constellations

¹ Sobre aquestes traduccions vegeu, també, el text de Montserrat Roser «Resons anglesos a la *Revista de Poesia* (1925-1927) i als *Quaderns de Poesia* (1935-1936)», inclòs dins el present volum.

Abstracts

*Notes on the survival of modernist writers
in the literary magazines of the between-wars period,*
by Imma Farré

This study is an attempt to introduce the presence of the main narrators and modernist poets in the literary magazines during the between-wars period. The study is taken basically from the analysis of the *Revista de Poesia* (1925-1927) and *La Nova Revista* (1927-1929) in order to determine two factors: firstly, the value that the writers and critics of the between-wars period assign to the authors and works written in the modernist period, and, secondly, how the published works of the survivors of this period are read, after a long period of silence or marginalization suffered from the most distinguished authors of the *noucentisme*. The study is structured in three different parts: 1) the reappearance of the modernist writers in the 20s, 2) the evaluation of the most important modernist poets (Maragall, Costa i Llobera and Alcover) and of specific aesthetic trends, and 3) the critical reception of the modernist narrative in 1925 when the discussion about the Catalan novel was officially finished.

*The reception of Joan Salvat-Papasseit
in literary magazines from the 20s and 30s,*
by Helena Alonso

This article will analyse some of the contributions on Salvat's reception from Catalan literary magazines in the 20s and 30s. This is indeed an early reception of his works but must also be considered as a fundamental basis for his later reception, since he finished his literary production upon his death in 1924. These expressions of his early reception are usually incidental due to their immediate nature (such as in the reviews). In the case of Salvat we must also take into account his biographical circumstances and the personal relationship between the critics and the poet. Amongst all the texts included in the material that we find in these magazines, the article by Joan Teixidor, published in the *Revista de Catalunya* in 1934, stands out. This text

is the first serious attempt to evaluate Salvat's work in a complete and exhaustive way.

*J. V. Foix, One or several?
On the evolution (or not) of Foix's Poetics,*
by Joan R. Veny-Mesquida

Amongst the writers whose work starts to be published in the first third of the 20th Century, the case of J.V. Foix is probably the one where his contributions to the magazines of the time are most relevant in order to understand his poetics. That is so as much in terms of the content of his theoretical writings as for their value as a record of his literary evolution. Indeed, the development of his poetic voice coincides with this period and can be seen in the texts that were published at the time. After the war, rather than further development, his work shows a juxtaposition of those voices that had already appeared before the war, which are then expanded and modified by personal experience. This study, therefore, aims to show the protean nature of Foix's post-war work by means of close analysis of the earlier texts included in his *Diari 1918* that served as their foundation.

*Presence of Jaume Agelet i Garriga
in the literary magazines of the between-war period,*
by Enric Falguera i Xavier Macià

This article studies how significant the life and work of the poet from Lleida Agelet i Garriga was in the main literary publications in the 20s and 30s. The text starts with a brief biography of the author and a description of the essential characteristics of his work. The article analyzes the reviews that appear in publications such as *La Revista*, *La nova revista*, *Revista de Catalunya* or *Vida lleidatana*. It also shows how Agelet's work was set as an example of a particular kind of poetry in fashion at that time. The study also enumerates the poems that Agelet published in different magazines during those years so the reader can have a taste of the creative process the poet used since several poems are reproduced and these versions are contrasted with the final versions. This allows the reader to see the way Agelet finishes off his

work. Finally, the article shows two poems the poet published, but never collected in a volume.

*English presence in Revista de Poesia (1925-1927)
and in Quaderns de Poesia (1935-1936),
by Montserrat Roser*

This study analyzes the links established by Catalan authors with writers from other literatures in the *Revista de Poesia* (1925-1927) and *Quaderns de poesia* (1935-1936), especially those that could be reached through the medium of the English language. The evaluation of the contributions on specific foreign authors aims to fill in the gaps in our understanding of the literary scene of the between-wars period and thus to deepen our knowledge of the contacts that we believe helped shape Catalan literary production. With that in mind, the articles and reviews that appear in the two literary magazines under study will be scrutinized and connected to those key moments in the personal and literary relationships that Catalan writers initiated just after the First World War and which continued until the end of the Spanish Civil War. Thus, the role in the process of consolidation of Catalan intellectual life played by the association of Catalan writers with those described as worthy cultures, such as the British or the North-American, will be addressed, as will the didactic ambitions of some of the initiatives that were undertaken in those eleven years.

A descriptive analysis of the translation of poems by W. B. Yeats and Stephen Spender in Revista de Poesia and in Quaderns de Poesia, by Gemma Martínez Garrido

This study is a brief account of some of the elements that we find in the poetical translations included in the *Revista de Poesia* and in the *Quaderns de Poesia*. Specifically, this work will focus on the translation that Marià Manent did of four poems by W.B.Yeats and on the translation that an anonymous translator wrote from a poem by Stephen Spender. The poems by W.B.Yeats that will be analysed, together with their translation, are part of several works from his early poetical production: *Down by the salley gardens* (*Cami dels salzes baixava...*) from the

book *Crossways* (1889), *The heart of the woman* (*El cor de la dona*) and *The Lake Isle of Innisfree* (*La illa al llac d'Innisfree*) from *The Wind among the Reeds* (1889) and *A dream of death* (*Un somni de la mort*) from the book *The Rose* (1893). The poem by Stephen Spender that we analyse *The town Shore at Barcelona* (*El barri marítim a Barcelona*), was published for the first time in the *Quaderns de Poesia* following a short visit of the poet to Barcelona. By adopting a descriptive approach to translation and taking into account the limitations of length and material of this study, we will develop an analysis of the features of the original poems and of the variations that these poems have experienced after the translating process.

*Critical reviews of catalan poetry
in the literary magazines of the between-wars period,
by Jordi Malé*

Cultural magazines in general, and literary magazines in particular, have a reviews section where the latest literary works of the time are discussed. The comparative study of these sections (taking the reviews of Catalan poetry as our field) in five literary magazines of the 1920s and 30s (*La Mà Trencada*, *Revista de Poesia*, *La Nova Revista*, *Quaderns de Poesia* and *Rosa dels Vents*) allows us to identify several trends (also present in other publications of the time), such as the fact that the majority of reviewers were young writers, or that the review styles were quite varied, ranging from the critical in-depth analysis of a work to the brief comment that only aims to account for the publication of a new book. Of the three functions that one can attribute to these reviews—informative, evaluative and discursive—the first is the least commonly used, the third is chosen only by those authors who are already engaged in literary criticism and the second, the evaluative, is the most widely chosen by the reviewers.

Sobre els autors

IMMACULADA FARRÉ VILALTA (Anglesola, l'Urgell, 1966). Estudià Filologia Catalana a la Facultat de Filosofia i Lletres de Lleida (Universitat de Barcelona) i es llicencià el 1989. Des de l'any 1990 treballa de professora de llengua i literatura catalanes a l'ensenyament secundari. L'any 1997 obtingué el grau de llicenciatura en Filologia Catalana a la Universitat de Barcelona amb el treball *La Biblioteca Joventut (1901-1914)*. Actualment està elaborant la seva tesi doctoral dedicada al setmanari *Joventut (1900-1906)*, sobre el qual ha publicat diversos estudis en revistes especialitzades (*Els Marges, Llengua & Literatura*). Pel que fa a la docència universitària, ha estat professora de literatura catalana contemporània a la Universitat de Lleida i actualment exerceix de consultora d'aquesta matèria a la Universitat Oberta de Catalunya. Els interessos de recerca se centren fins ara en diferents aspectes del Modernisme.

HELENA ALONSO (Lleida, 1969). Doctora en Filologia Catalana. Professora de Batxillerat de Llengua i Literatura Catalanes i professora associada a la Universitat de Lleida. Les seves principals línies de recerca són la teoria de la literatura, la literatura catalana contemporània, la traducció literària i la comunicació audiovisual. Entre les seves publicacions destaquen: «Diversitat i unitat en l'obra de Joaquim Molas» (1995), «La poesia de Joan Salvat-Papasseit als anys 30» (1997), «La recepció de Joan Salvat-Papasseit: el cas d'*El Poema de la Rosa als Llavis*» (1999), «La construcció del Jo i la construcció del Tu: Salvat-Papasseit, autobiografia i biografia» (2001), «La recepció de les avantguardes literàries: el cas de Joan Salvat-Papasseit» (2004), «Altres mons, altres desitjos. El viatge al Marroc d'Aurora Bertrana, entre el tòpic i la transgressió» (2005) i «El Pirineu com a espai literari: més enllà de la mitificació i la llegenda» (2006).

JOAN R. VENY-MESQUIDA (Palma de Mallorca, 1963). Doctor en filologia catalana (Universitat de Barcelona, 2000). Professor d'institut en excedència (1988-2001) i Catedràtic d'Escola Universitària (Universitat de Lleida). La seva tasca docent i investigadora s'ha centrat en la literatura catalana contemporània i en alguns dels aspectes més tècnics i teòrics de la literatura, com ara l'edició de textos, la mètrica i la

preceptiva. Ha impartit cursos a l'Institut Universitari Orientale de Nàpols, a la Universitat de Barcelona i a la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona. Ha publicat diverses edicions crítiques i anotades de textos: de Foix (*Tocant a mà*, 1993 i *Diari 1918*, 2004) i d'Espriu (*Cementiri de Sinera*, *Les hores*, *Mrs. Death*, 2003), a més de diversos articles sobre poesia catalana contemporània, crítica genètica i ecdòtica. Té en premsa el volum *Preceptiva poètica*, que recull les dues preceptives inèdites del menorquí Antoni Febrer i Cardona. Ha format part de projectes com ara *Ecdòtica: problemes, mètodes i aplicació a la literatura catalana dels segles XIX i XX* del MCyT (2000-2003). És membre del grup consolidat de la Universitat de Barcelona Literatura Catalana: Repertori, Ecdòtica i Poètica (2006) i del Grup d'Estudis de Literatura Catalana i Crítica de la Universitat de Lleida. És membre fundador de l'Aula Màrius Torres.

ENRIC FALGUERA GARCIA (Lleida, 1974). Llicenciat en Filologia Catalana per la Universitat de Lleida, ha obtingut el Diploma d'Estudis Avançats per la Universitat Autònoma de Barcelona. Està preparant, actualment, la seva tesi doctoral sobre el poeta Jaume Agelet i Garriga i el seu centre d'investigació és la poesia catalana dels anys vint i trenta. Ha publicat *La poesia de Jaume Agelet i Garriga. Evolució i fidelitat* (2004) i articles de crítica literària a les revistes *Serra d'Or* («Grives al vinyar, la relació epistolar entre Jaume Agelet i Tomàs Garcés», 2006) i *Transversal*. Actualment és a punt de publicar l'edició crítica de la poesia de Jaume Agelet, *Tria de versos* (2007), i l'estudi *La religió en la literatura catalana a Lleida (segles XIX i XX)*.

XAVIER MACIÀ I COSTA (Viu de Llavata, 1961). Doctor en Filologia Catalana per la Universitat de Lleida i professor titular d'aquesta universitat. S'ha dedicat a la investigació en els àmbits de la poesia catalana contemporània i de la literatura de les terres de Ponent. Ha publicat una edició anotada de l'*Obra poètica completa de Joan Vinyoli* (2001), escriptor a qui ha dedicat diversos articles, i és autor de monografies com ara *La poesia de Gabriel Ferrater* (1986, amb Núria Perpinyà) i d'estudis sobre autors ponentins com Jordi Pàmies i Antoni Navarro, de qui també ha editat diverses obres. És l'investigador principal del Grup d'Estudis de Literatura Catalana i Crítica de la UdL, i president i membre fundador de l'Aula Màrius Torres. Poeta i dramaturg.

JORDI MALÉ I PEGUEROLES (Mataró, 1967). Doctor en Filologia Catalana (Universitat de Barcelona 1999). Ha fet classes a la Universitat de Barcelona com a professor associat i és Titular d'Escola Universitària a la Universitat de Lleida des de 2002. S'ha centrat en l'estudi de la literatura catalana contemporània, tant en el seu vessant creatiu com en els de la història i la crítica literàries. Ha publicat edicions de Pere Calders (*Antaviana*, 2000) i Carles Riba (*Tres suites*, 1993); articles sobre Josep Pla, Marià Manent, Joan Brossa, Antoni Rubió i Lluch, Jordi Rubió i Balaguer, Carles Riba, Sebastià Juan Arbó, Jesús Moncada i Jordi Coca, entre d'altre autors; i monografies sobre Josep Carner («*Auques i ventalls*», de *Josep Carner*, 1995), i especialment, Carles Riba (*Carles Riba i el Noucentisme. Les idees literàries*, 1995; *Poètica de Carles Riba. Els anys del postsimbolisme 1920-1938*, 2001; i *Carles Riba i la traducció*, 2007). Com a investigador, ha dirigit els projectes *Les revistes literàries dentreguerres* (2006 PBR 10008) i *Las revistas literarias del Novecentismo a las Vanguardias. Digitalización y estudio de patrimonio hemerográfico* (HUM2007-64739). És investigador del Grup d'Estudis de Literatura Catalana i Crítica de la UdL, secretari de l'Aula Carles Riba (Grup de Recerca Consolidat de la Generalitat de Catalunya) i membre fundador de l'Aula Màrius Torres.

MONTSERRAT ROSER I PUIG (Girona, 1964). Doctora i Senior Lecturer en Estudis Hispànics a la Universitat de Kent, Canterbury, des de 1995. Els seus interessos d'investigació són el teatre i la poesia dels segles XX i XXI, i les relacions entre la cultura catalana i les literatures en llengua anglesa, especialment la del Regne Unit. Ha publicat *El llegat anglès de Marià Manent* (1998); ha editat *A Female Scene: Three Plays by Catalan Women* (2007) i coeditat les actes del Col·loqui Europeu d'Estudis Catalans. La recepció de la literatura catalana a Europa, amb Eliseu Trenc, i les del Segon Col·loqui Europeu d'Estudis Catalans. *Intertextualitat a la literatura catalana des del franquisme fins avui*, amb Cristià Camps (2007). També ha escrit nombrosos articles sobre Benet i Jornet, Gabriel Ferrater, Gil de Biedma, Gimferrer, Bruch, Aymar, Sarriàs, Riera, Parcerisas, Riba, Foix, Brossa, etc. i sobre les relacions entre els intel·lectuals catalans i els anglesos des de principis del segle XX. Va ser presidenta de l'Anglo-Catalan Society del 2002 al 2005 i actualment és la directora d'estudis de postgrau de la School of European Culture and Languages de la Universitat de Kent.

GEMMA MARTÍNEZ GARRIDO (Xàtiva, 1968). Treballa com a Spanish Language Coordinator a la Universitat de Kent, Canterbury. L'any 2000 va començar la seva feina en aquesta universitat com a Lectora de català de la Universitat d'Alacant per tal d'engegar l'estudi de la llengua catalana dins la secció de Hispanic Studies d'aquesta universitat, amb la Dr. Montserrat Roser i Puig. Actualment, compagina aquesta feina amb els seus estudis de doctorat. Els seus interessos d'investigació es desenvolupen al voltant dels Estudis de Traducció, incloent estudis de llengua i identitat cultural, traducció audiovisual i subtitulació cinematogràfica. En la seua investigació doctoral analitza els processos de transferència interlingüístics i interculturals que apareixen en la traducció de referents culturals catalans a l'anglès i al castellà en la subtitulació cinematogràfica. Entre les seues publicacions figuren estudis de traducció al català de cronolèctes, d'intertextualitat en traduccions de llenguatges d'especialitat i de la traducció del català en la subtitulació a l'anglès i al castellà.